

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellus de modo co[n]fitendi et penitendi

[Deventer], [ca. 1498 - 1499]

Circa textu[m] dubitatur

urn:nbn:de:hbz:466:1-31245

¶ Ad quartū respōdetur sū Hostiensē q̄ decem sunt casus quibz aliq̄s potest confiteri alteri q̄ suo pp̄rio p̄bytero. Primus est quando pp̄rius curatus est imperitus sic q̄ nō p̄t sane cōsulere suo parrochiano petēda ē tamen licentia quā si nō obtinuerit nō obstat. Scōdus casus est. quādo q̄s trāstulit domū vel habitacōem ad aliā parrochia. vel si habz domū in alia parrochia. Tercius quādo quis est vagabundus vel pegrinus negotia- tionis vel deuotionis causa. dicit tamē Guilhelmus q̄ talis debet habe- re licentiam a suis superioribz ad sic eundem. Quartus est ratione delicti. vt cū scholaris trāstulit se ad aliū locū nō tamē debet ibi accipere ordies ni- si de licentia sui episcopi. Sextus est ratione necessitatis vt in articulo mor- tis Septim⁹ est quando quis habet spes q̄ suus curatus hoc pro grato ha- bebūt. nō tamen est absolutus nisi curatus suus dederit ei consensum v̄ li- centiam. Octauus si curatus sit hereticus vel scismaticus vel maiori ex- cōmunicacione excōmunicatus. Nonus quando quis est infra annos di- cretionis. Decimus est propter speciale priuilegium a papa. archiepisco- po. vel episcopo concessum.

¶ Ad quintū respōdet q̄ quis potest cōfiteri laico tpe necessitatis. dicūt tñ aliqui q̄ sufficiat soli deo cōfiteri tempore necessitatis cum p̄posito ⁊ vo- luntate confitēdi sicut sacerdoti si possit habere

¶ Ad sextū rñdet q̄ ista lra p̄t dupl̄r intelligi. Vno mō tu debes manife- stare crimina cordis sicut vulnera corp̄is. id est sicut vulnera corp̄is osten- duntur medico. ita pct̄a que p̄ncipaliter sunt in corde ostēdentur p̄bytero hec sententia magis concordat lre. Alio modo sic. tu debes manifestare pec- cata cordis ⁊ pct̄a corp̄is. q̄ inter pct̄a q̄dam sunt in corde ⁊ q̄dam in aīa et ista sn̄a cōcordat cū sententia sequenti

pct̄a carnalia falsa iuramēta .i. gula iūsta acq̄sitiō .luxuria

Carnea sunt periuria crapula furta libido

in corde occultata est inuidia supbia. iracūdia. auaricia

Mente latec liuor odium tumor ira cupido

¶ In ista parte ostendit de quibus peccatis fieri debet cōfessio. Et p̄mo in generali ostendit q̄ sunt pct̄a corp̄is ⁊ que anime. Scōdo ostēdit p̄po- sitū de quibus debet sp̄aliter fieri confessio. ibi. Precipue pestes. Dicit p̄- mo sit. q̄ periurium gula. furtum. luxuria sunt peccata carnis. sed odium liuor. superbia. ira. cupido sunt peccata mentis quia nō sunt carne v̄ cor- pore ad extra sed remanent in anima

Circa textū dubitatur

¶ Primo que peccata dicuntur carnalia ⁊ que mentalia Secundo quid sit peccatum. Tercio an omne iuramentum sit malum Quarto vtrum iuramentum ad faciendum malum sit obseruandum Quinto vtrum aliquis iurans per cautelam ⁊ alium decipiens sit periurus Sexto vtrum littera in se sit vera

¶ Ad primū dubium respōdetur q̄ licet omne peccatum sit radicali-

ter et principaliter in aia tamē quedā dicuntur carnalia. ideo qz fuit carna/
liter ad extra vel p opatōes extrinsecus. alia pō dicuntur metalia q nō fuit
mediāte corpe vl carne extrinsecus. sed ad intra remanēt in aia

¶ Ad scōm respōdet fm mgrm sentētiar q perurium sic describit. Periu/
rium est mendacium iuramento firmatū. Un fm Hieronymū in iurein/
rando debent esse tria. scz veritas iudiciū et iusticia. et si ista defecerint non
erit iusiurandū sed piurium. et differunt mendacium et piurium sicut sup^o et
inferius. quia mendacium est supius ad piurium. Nā mendacium sic de/
scribitur p Augustinum. Mendacium est falsa vocis significatio cum in
tentione fallendi

¶ Ad terciū rñdet fm mgrm sniaz. q iuramētum quicqz est bonū et quicqz
malū est. Un sponte et sine necessitate iurare vel falsum iurare est grande
pctm sed ex necessitate ad assentiendū innocētibus vl ad federa pacis. pñ
manda nō est malū. Un Augustinus. Iuramentū est faciendūz cū pigri
sunt homines ad credendū illud quod eis sit vrile

¶ Ad quartū respōdet q iuramentū transiēs in peiorē exitū potius ē mu/
tandū q implendum. qz dicit Isidorus. In malis pmissis rescinde fidem
in turpi vero muta decretum. quod incaute vouisti nō facias Impietatis
est promissio que scelere impletur

¶ Ad qntū rñdet fm mgrm sniaz dicentē. Quacūqz arte pborū qz iu/
rat. deus tñ qui psciētie pborū est testis hoc ita accipiat sicut ille intelli/
git cui ille iurat. et subdit duplr aliquis reus fit q deceptorie iurat qz nomē
dei in vanū assumit. et primū in dolo capit

¶ Ad sextum respondetur q licet libido proprie pñsit in affectu. tamē in
proposito capitur pro actu extrinsecō luxurie. et licet liuor et odiū sint sy/
nonima. potest tamen hic liuor accipi vt est inuidia transiens. et per cupidi/
nez intelligitur auaricia mentalis. sed per furtum intelligitur auaricia ex/
trinseca scilicet mala acquisitio

spēaliter. i. septē pncipales morbos. i. pñtearis pncipales

Precipue pestes septem memores capitales

tm multos pñtere a pctis pncipalibz manātes

Non solum fontes sed riuulos inde fluentes

pctō pncipali. pctm fluēs. ex pncipalioribz. pl^o. interdū scz nocens

Fonte suo riuus magis est quā nocuus

p qz luxuria quā fecit loth cū suis filiabz. i. maior. s. sua qz habuit ex vino

Unde loth incestus peior fuit ebrietate

pro et scz fuit peior interfectio abel fris sui iracundia

Atqz capn grauior cedet fraterna furore

¶ In ista pre ostendit auctor de qbz pctis spēaliter debet fieri pñessio. Et
diuidit in tres pres. In pma facit qd dcm est. In scōa enumerat pctā mor/
talia. ibi. Lulparz fontes. In terciā ostēdit quō debet fieri pñessio de pctis
venialibz. ibi. Lūqz sigillatim. Dicit pmo sic. q pñessio spēaliter debet fie/
ri de pctis mortalibus. siue septem capitalibus. et non solum de illis sed de